

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

I. Concilium, habitum in Alemania, sub Conrado Cardinale Portuensi,
Legato Apostolico, ad inclytam nationem Alemaniae, anno Domini
MCCXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

65

C O N C I L I V M,

HABITVM IN ALEMANIA,

S V B

C O N R A D O

CARDINALI PORTVENSI,

LEGATO APOSTOLICO,

AD INCLYTAM NATIONEM ALEMANIÆ.

CONRADVS, Miseratione Divina, Portuenſis & S. Ruſinæ Episcopuſ, Apoſtolice Sedis Legatuſ, univerſis Chriſti fidelibus, ad quos præſens Scriptum pervenerit, ſalutem in Chriſto Ieſu.

I. De continentia Clericorum.

Licet multa, ſuper continentia Clericorum, ſanctorum Patrum hæcenus emanaverint inſtituta; quia tamen adhuc nonnulli Clerici lumbos ſuos cingulo Continentiæ, ut accipimus, non præcingunt, in animæ ſuæ periculum & ſcandalum plurimorum, non attendentes quoniam ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quoniam ego ſanctuſ ſum Deuſ veſter: Noſ, qui nunc demum circa horam undecimam miſſi ſumus; ut nocua de vinea Domini Sabaoth, ex officio nobis injuncto, quantum ipſe dederit, extirpemus, quia zeluſ noſ comedit Domuſ ejuſ; hujuſ ſacri approbatione Concilii duximus ſtatuendum. Præcipimus igitur, ut Clerici continenter & caſte vivere ſtudeant univerſi, & maxime in Ordinibus ſacris conſtituti, quatenuſ in conſpectu Dei omnipotentis, puro corde & mundo corpore, valeant miniſtrare.

II. De pœnis Concubinariorum Clericorum.

SI quiſ autem Clericorum deinceps fuerit deprehenſuſ incontinentiæ vitio laborare, detinendo publice Concubinam; niſi, poſt admonitionem Canonicam, illam à ſe proruſ expulerit, ex tunc tam Beneficio quam & Officio ſpouetur. Si vero nec ſic foetorem ſuæ libidiniſ curaverit evitare, quia creſcente contumaciâ creſcere debeat & pœna, Anathematiſ ſententiâ feriatuſ. Qui verò, obſcœniſ voluptatibus inhianteſ, Concubinaſ uſque ad hæc tempora publice tenuerunt, ne delictum

præteritum tranſeat impunitum, eoſ ſub pœnitentiâ duximus redigendos; ut, ſi Canonici fuerint, quadraginta diebuſ in Clauſtris ſuiſ in Quadrageſimali cibo jejurent. Si autem hæc agere contempſerint, Præpoſitiſ & Decaniſ & Capituliſ Eccleſiarum ſub Anathemate prohibemus, ne Præbendarum fructuſ eiſ miniſtrent, neu ad Chorum vel ad conſortium Capituli eoſ admittant, niſi incepta dicta Pœnitentiâ & peracta, & præſtito juramento, quod eaſ ulteriuſ non reſumant. Qui vero remotuſ reſumere præſumpſerint, decrevimuſ, eoſ Beneficiis eſſe privatoſ; ut illi, ad quorum collationem eorum Beneficia pertinent, ea idoneiſ perſoniſ aſſignent intra tempuſ in Generali Concilio comprehenſum. Alioquin proximuſ Superior ex tunc ea ſtudeat aſſignare. Si vero Decani, vel alii eorum confratreſ, exceſſum eorum ſcienter diſſimulare præſumpſerint, eoſ denunciâmuſ Excommunicationiſ vinculo ſubjacere.

Beneficia ex hac privationiſ cauſa vacatura, per Ordinariuſ collatoſ conſerenda.

III. De ſcortatoribuſ Clericis Ruralibuſ.

DE Clericis Ruralibuſ Concubinariis expreſſuſ rigoruſ ſuperiùſ obſervetur: quorum Archidiaconi, ſi eoſ in iniquitatibuſ voluerint conſovere, vel eorum diſſimulare exceſſuſ, ſciant, ab officio ſe ſuſpenſoſ: & ſi in ſuſpenſione permanſerint, eoſ præcipimus per Episcopuſ ſuoſ à Dignitatibuſ removeri: quæ Dignitateſ per eoſdem Episcopuſ, vel alioſ ad quoruſ eorum ſpectat collatio, Perſoniſ idoneiſ aſſignentur.

Archidiaconorum negligentia quomodo puniendâ.

IV. Quam pœnam Iudex Eccleſiaſticuſ, quem præpropere excommunicans, incurrat.

Quantæ temeritatiſ & præſumptioniſ exiſtat, quod, qui ſervare debent Canonicaſ ſanctioſ, in quibuſ apertè continetur

*Luca 12.
Levit. 11.
19. & 20.
I Petr. 1.
Matt. 20.
Pſal. 68.
Joan. 2.
Ex generali Conc.
c. ut Clericor.
de vita &
honest.
Clericor.*

e. I. de
sentent.
excom.
in 6.

quod nullus aliquem sine rationabili causa excommunicare præsumat, eas frangere non formidant, plures, non animo Iustitiæ, sed livore odii vel favore Adversariorum, Excommunicationis vinculo innodantes; nullus prorsus ignorat. Quare firmiter prohibemus, ne in aliquem Excommunicationis sententiam, nisi competenti admonitione præmissa, & præsentibus personis idoneis, per quas, si necesse fuerit, possit probari admonitio, promulgare præsumat: & si Prælati contra hoc fecerit, & admonitus errorem suum non revocaverit, per mensẽ ab ingressu Ecclesiæ sit exclusus.

V. Clericos, fructus Præbendarum suarum, Concubinis & Spuriis suis testamento relinquere non posse.

AD abolendam de Domo Domini consuetudinem, vel potius corruptelam seu temeritatem, qua Clerici (qui signum pudicitiae debent ostendere Laicis, quibus positi sunt in exemplum,) in argumentum suæ finalis impoenitentiae, fructus Præbendarum suarum, Concubinis vel Spuriis suis legant in ultima voluntate; contra eos rigor Ecclesiasticus exerceri debet. Quare sub Anathemate prohibemus, ne de cætero Clerici, gratia testandi abutentes, cum de rebus Ecclesiæ nullum possint condere testamentum, fructus Beneficiorum Ecclesiasticorum spuris suis vel Concubinis suis dimittant. Qui vero contra hanc Inhibitionem venire præsumperint, in signum suæ perditionis, Ecclesiastica careant sepultura: quibus taliter fructus legantur, eis careant, ipso iure. Qui autem testamentum tale manutenere voluerint, & per quorum manus Personis illis fructus Præbendæ fuerint ministrati, ipso facto sciant se Excommunicationis vinculo innodatos. Et quamdiu fructus huiusmodi contra hanc Institutionem ipsis ministrati fuerint, Ecclesia ipsa sit sub Interdicto posita.

VI. De Clericis excommunicatis vel suspensis, divina celebrantibus.

CVm scriptum sit in Lege veteri, quod, quicumque non obtemperasset Sacerdotibus, aut, extra castra positus, lapidaretur à populo, aut, gladio cervice supposita, expiaret cruore contemptum; & in Primitiva Ecclesia inobedientes cuncti de Ecclesia rabido ore dæmonum traherentur: multi, nomine Sacerdotes, Censuram Ecclesiæ contemnentes, excommunicati vel suspensi à Prælati ipsorum, exigentibus culpis suis, & immemores, quæ Episcopis & Prælati Clavium Regni cælestis collata sit potestas; attrahere sibi interdicta Mysteria non verentur: contra quos rigorem

e quia
nos, & c.
relatum,
de testam.

Graci Sa-
cerdotes
conjugati,
ne legiti-
mis qui-
dem suis
liberis res
Ecclesia
relinquere
possint, ut
habet Ca-
non Apo-
stol. XL.

Deut. 17.

I Cor. 5.

Ecclesiasticum volumus exerceri. Statuimus igitur, ut tales, sine spe Restitutionis, ab Officiis & Beneficiis deponantur, & infames & intestabiles sint; & de cætero ad Beneficia Ecclesiastica nullatenus admittantur, nisi, per poenitentiam approbatam & conversionem laudabilem, Sedis Apostolicæ gratiam meruerint obtinere.

VII. De Clericis, coram Excommunicatis, celebrantibus.

PRæterea sunt nonnulli, qui crassam prætendentes ignorantiam, (quæ, cum non excuset à culpa, nec eos à pœna poterit excusare,) coram his divina celebrare præsumant, qui Excommunicationis vinculo sunt innodati, dicentes quod eis Excommunicatio nec per literas nec per nuncios fuerit nunciata; cum ipsi Excommunicati impediunt sæpè ne possit ad eos Denunciatio vel Citatio pervenire, vel malitiose eam occultant: & cum talis sit merito contumax censendus, statuimus, ut, postquam tales Excommunicati fuerint, & in vicinis locis publice denunciati, Sacerdos, qui coram eis celebraverit, simili pœna puniatur.

VIII. De publicandis Excommunicatis per Episcopos.

SI Episcopus aliquem Excommunicaverit certa de causa, denunciari vicinis Episcopis per suas patentes literas, ut Excommunicatum denunciari faciant & evitari: & tunc, sine difficultate aliqua, vicini Episcopi, Excommunicatum, faciant publice denunciari, & in Diocæsis suis arctius evitari. Si vero Episcopi fuerint negligentes, & Excommunicatis scienter communicaverint, tam diu Cathedralium Ecclesiarum Canonici eis non communicent, quam diu huic salubri sanctioni contempserint obedire.

IX. De Patronis Laicis, Clericos ad Ecclesias Simoniace præsentantibus.

QVonia, in quibusdam locis Alemaniae, fundatores Ecclesiarum, vel hæredes ipsorum, potestate (in qua eos Ecclesia huc usque sustinuit) abutuntur, partem decimarum vel aliarum obventionum Ecclesiasticarum, in quibus Ius obtinent Patronatus, sibi retinentes ex pacto, repræsentant Clericos ad eandem: huic vulneri cancroso & Simoniaco, censuræ ferrum apponimus; decernentes, ut, ex quo constiterit, Patronum huiusmodi flagitium perpetrasse, Anathemate feriatur, & ejus terra supponatur Ecclesiastico interdicto, donec Ecclesiam liberam cum suo Iure dimittat; salvo Iure Patronatus; quod eis de misericordia reservamus, qui possunt per Iuris excusari ignorantiam.

X. De

X. *De Clericis, Simoniace representatis.*

QVI vero, cæca cupiditate ducti, taliter à Patronis præsentationem receperint, Officio Beneficioque priventur, nec ad Beneficium vel actus Ecclesiasticos admittantur, nisi cum eis per Sedem Apostolicam fuerit dispensatum.

XI. *De Episcopis & Archidiaconis, Clericos, Simoniace presentatos, instituentibus.*

Episcopi vero & Archidiaconi, qui talibus scienter curam animarum commiserint, ab Institutione & collatione perpetuo sint suspensi. Statuimus etiam, quod nullus Clericus ad Curam Animarum ab Episcopo vel Archidiacono admittatur, nisi prius juraverit, quod nullam in adeptione Beneficii, ad cuius curam præsentatur, commiserit Simoniam.

Inramentum ante Institutionem præstandum.

XII. *De Ecclesiis, non per Mercenarios, sed Pastores, aut saltem Vicarios perpetuos, regendis.*

Quia enormis quædam consuetudo in quibusdam Alemaniam partibus contra Canonicas sanctiones invaluit, ut ponantur in Ecclesiis conductitii Sacerdotes Vicarii temporales; ne id fiat de cætero, Autoritate Legationis, qua fungimur, omnibus modis inhibemus. Sed, cum Vicarius poni debet & potest, perpetuo instituat, idque assensu & autoritate Diocesani & Archidiaconi loci illius: nec Episcopus vel Archidiaconus talem instituat, nisi eis de bonis Ecclesiæ coram eo tantum fuerit assignatum, unde Iura Episcopi ac Archidiaconi possit perfolvere, & congruam & sufficientem sustentationem habere.

XIII. *De committentibus incestum cum Sanctimonialibus & Canonissis; & de ejusmodi sacris virginibus pollutis.*

Letet, contra nefandos insidiatores sacrarum Virginum pudicitiam, pœnæ gra-

vissimæ sint institutæ, tam Canonice quam Legales: quidam tamen, relaxatis voluptatum habitibus, in lacum miseriæ & in lutum facis se immergunt, ut salutis æternæ coronam, honestatis normam, earumque pudicitiam, interpellare præsumant. Contra quos nervum Rigoris apponimus; statuentes, ut, quicumque pudicitiam Sanctimonialium cujuscunque habitus, ausu sacrilego sollicitare præsumserit, ab Officio si Clericus fuerit, si Laicus à perceptione Corporis Domini, noverit se suspensum. Qui vero sacrilegium vel temerarium carnis commercium cum talibus habuerit, ipso facto Excommunicationis sententia se noverit innodatum. Sanctimonialis vero seu Canonice, quæ hujusmodi crimen flagitiosum perpetraverit, ulterius ad Officium aliquod in Monasterio nullatenus admittatur; sed, in signum iniquitatis suæ, ultima tam in Claustro maneat, quam in Choro.

De pœn. dis. x. c. si quis non dicam. & in authent. si quis, c. de Episc. & Cleric.

XIV. *De his Constitutionibus Conciliaribus publicandis.*

Quoniam memoria hominum dilabitur cum tempore dilabente; ne quis ex Nostrarum Constitutionum ignorantia velamen in posterum excusationis assumat; in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub pœna Excommunicationis, districte præcipimus, ut Archiepiscopi, Episcopi, Archidiaconi & Decani, in suo singuli Concilio, annis singulis celebrando, eas publicari faciant & servari, pœnam transgressoribus infligendo. Quas etiam Abbates & alii Ecclesiarum & Monasteriorum Prælati conscribi faciant, & in suis Capitulis frequentius publicari, ut tam ab ipsis, quam à suis subditis, inviolabiliter observentur. Acta sunt hæc Anno Domini millesimo ducentesimo vigesimo quinto, quarto Idus Decembris.